

Dňa 18. októbra o 14.30 hod. vás pozývame na domáci futbalový zápas Fortuna ligy s AS Trenčín

Založený v roku 1930

PODBREZOVAN 20

Dvojtyždenník Železiární Podbrezová a.s. | ročník LXX | 10. október 2014

1 Mesiac úcty k starším

2 Preventívne vyšetrenie pre ženy

3 ZANINONI po modernizácii

4 Naša čitateľská súťaž

5 Seriál o kvalite výroby

6 Aktuality zo športu

Náš stánok navštívil aj prezident ČR Miloš Zeman. Zvítal sa aj s predsedom Predstavenstva ŽP Vladimírom Sotákom.

Stánok ŽP GROUP

Medzinárodný strojársky veľtrh rastie, vystavovateľov bolo viac ako vlni

Schéma dvojvalcovej kosouhlej rovnačky na tyče a rúry XRK 2 – 130, exponát, ktorý bol nominovaný na Zlatú medailu MSV 2014.

F: J. Šindelka

Medzinárodný strojársky veľtrh skončil 3. októbra 2014. Počet návštevníkov, ktorých priťahol, sa vyšplhal na číslo 80 tisíc a počet vystavovateľov prevýšil 1 600. Podľa riaditeľa BVV Jiřího Kuliša bol pre návštevníkov najzaujímavejší robotický park v pavilóne Z.

Stánok našej spoločnosti v pavilóne V sa stal cieľom návštev mnohých zákazníkov, médií a množstva bežných návštevníkov veľtrhu, a to vďaka nápaditým exponátom. Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ, Ing. Vladimír Soták, sa spolu s členmi vedenia ŽP a.s. a ŽDAS, a.s., stretol s prezidentom Českej republiky Milošom Zemanom a premiérom vlády ČR Bohuslavom Sobotkom. V Deň Slovenskej republiky na MSV, v utorok 30. septembra 2014, navštívil náš stánok veľvyslanec Slovenska v ČR Peter Weiss a veľvyslankyňa Česka v SR Livia Klausová.

Našu expozíciu navštívilo počas piatich dní množstvo osobností verejného života ČR a SR a zároveň prebehlo veľké množstvo obchodných rokovaní zástupcov našich firiem so zákazníkmi a partnermi.

Ing. Marcel Adamčák, PhD.

Stretnutie s veľvyslankyňou ČR na Slovensku Liviou Klausovou a veľvyslancom SR v Česku Petrom Weissom.

Október Mesiac boja proti rakovine prsníka

Ženy, využite možnosť vyšetrenia v ŽP!

Zdravie zamestnancov je v Železiarňach Podbrezová prioritou. Vedenie spoločnosti podporuje aktivity preventívnych vyšetrení rôzneho druhu a záujemcov je vždy viac ako dosť. Október je Mesiac boja proti rakovine prsníka a najbližšou aktivitou v tomto smere bude preto možnosť vyšetrenia žien, záujemkyň z radov zamestnankyň ŽP, špičkovým ultrazvukovým prístrojom Siemens ACUSON S2000, za asistencie kvalifikovaného lekára. Netreba pripomínať, že rakovina prsníka je najčastejším typom rakoviny žien, na druhej strane aj jedným z najlepšie preskúmaných a najlepšie liečiteľných druhov tohto ochorenia. Ultrazvukové vyšetrenie je bezpečný, neinvazívny spôsob, bez použitia röntgenového žiarenia, s okamžitým zobrazením.

Je preto na vás, milé spolupracovníčky, aby ste sa rozhodli. Vyšetrenie sa uskutoční 3. a 4. novembra 2014 v areáli firmy - záujemkyne, prihláste sa na tel. číslo 2943 u M. Krellovej. Podrobnosti sa dočítate v Podbrezovane č. 21 a prostredníctvom rozhlasového vysielania. OK

Editoriál

Až s príchodom Mesiaca úcty k starším si niektorí uvedomujú, čo pre svojich najstarších členov rodiny chceli v tomto roku urobiť a nestihli. V tom lepšom prípade, čo sa im už podarilo a čím ich v najbližšej dobe prekvapia. Ak patríte do prvej skupiny, ospravedlňujúcej sa nedostatkom času, tak nastal okamih, kedy treba prehodnotiť svoje priority. Dôvodov na to je niekoľko. Najdôležitejším je skutočnosť, že sa všetci radi vraciame na miesta detstva a dospievania, k spoľahlivému rodinnému krbu, kde nachádzame porozumenie a lásku. Bytostne si uvedomujeme, že niet na svete človeka, ktorý by nám tak nezištne pomáhal nielen radami, odpúšťal všetky prehrešky a bol životným vzorom, ako rodič. S vedomím, že aj nás čaká jeseň života, v ktorej budeme zbierať plody svojho celoživotného snaženia, správajme sa s prezieravosťou, ako v rozprávke O troch grošoch, ktorá ukrýva veľký kus životnej pravdy.

Mnohí dennodenne pomáhame nestorom viacgeneračných rodín, s ktorými žijeme v jednej domácnosti. Menej si už všimame svoje okolie, v ktorom je veľa osamelých dôchodcov. Pre nich je každá minúta prežitá s najbližšími sviatkom, sú vďační za okamihy pozornosti, milého slova, vysloveného hoci aj na diaľku - telefonicky.

Nikdy nie je neskoro zmeniť prístup k najstaršej generácii, ktorá tvorí pätinu celkovej populácie Slovenska. Spríjemňovať jej jesenné dni života, nezabúdať, že práve jej vďačíme za súčasnosť, za životnú múdrosť, lásku a starostlivosť. Nadišiel čas oplatiť im to rovnakou mincou.

(vk)

Azda najväčšou vzpruhou pre dôchodcu je pocit, že sa na neho nezabúda. V našej spoločnosti zostáva zachovaná kontinuita s bývalými zamestnancami aj po ich odchode do starobného dôchodku. Pri významných výročiach ich vedenie spoločnosti pozýva na stretnutia a najväčším putom, ktoré dôchodcov nepretržite spája s pôsobiskom ich aktívneho života, sú firemné noviny Podbrezovan, ktoré vedenie spoločnosti posielala svojim bývalým zamestnancom bezplatne.

V súčasnosti je 1 977 bývalých zamestnancov, dôchodcov, z toho 177 manželských párov. Naši bývalí spolupracovníci žijú v 63 obciach a mestách Slovenska a 1 v Čechách. Najviac, 596 ich býva v Brezne, v Pod-

Putom je Podbrezovan

brezovej ich je 326, vo Valaskej 175, v Čiernom Balogu 98 a v Lopeji 80. V Jasení býva 73 bývalých zamestnancov, v Michalovej 59, v Predajnej 55, v Hronci 53, v Pohronskej Polhore 42 a v Hornej Lehote 41 podbrezovských dôchodcov. V Dolnej Lehote máme 38 bývalých spolupracovníkov, v Helpe 33, v Mýte pod Ďumbierom 27 a v Nemeckej 26. Na Polomku posielame noviny 24 dôchodcom, do Brusna 24, na Beňuš 23 a na Bacúch 20. V Piesku je ich 17, v Osrblí 17, v Medzibrode 16, v Bravárove 14 a v Bystrej 12. Do Ľubietovej posielame Podbrezovan 11 dôchodcom, na Závadku 8, do Banskej Bystrice 8 a Ráztoky 7. V Pohorelej je 5, v Slovenskej Ľupči 5, v Lome nad Rimavicou 3, v Tisovci 3. V Dudinciaci, Lučatíne, Spišskej Novej Vsi, v Telgárte, Jelšovciach, Liptovskom Mikuláši a Tornali žijú po 2 naši bývalí spolupracovníci. Jedny noviny posielame do Piešťan, Dolnej Strehovej, Hnúšte, Hriňovej, Jarabej, Jedľových Kostolian, Klasova, Krupiny, Libošovic (ČR), Námestova, Nitry, Ponik, Povrazníka, Prievidze, Santovky, Senca, Sihly, Tekovských Lužian, Tekovského Hrádku, Trávnice, Trenčianskych Teplíc, Uhorského, Utekáča, Vyškoviec nad Ipľom a Rimavskej Soboty.

ZO OZ KOVO
vyhlasuje výberové konanie na obsadenie funkcie sekretárky

Stanovené požiadavky na funkciu:

- ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou ekonomického zamerania,
- prax v odbore min. 5 rokov,
- znalosť práce s PC (MS Word, MS Excel, MS Outlook, internet).

Osobné predpoklady na funkciu:

- znalosť odborárskej problematiky,
- členstvo v odborovej organizácii (po prijatí do funkcie nutné),
- zodpovedný prístup k práci,
- komunikačné schopnosti,
- bezúhonnosť.

Termín nástupu: december 2014

Požadované doklady:

- písomná žiadosť o zaradenie do výberového konania,
- profesijný štruktúrovaný životopis,
- fotokópia dokladu o najvyššom dosiahnutom vzdelaní.

Písomnú žiadosť o zaradenie do výberového konania spolu s požadovanými dokladmi doručte v termíne do 20. októbra 2014 na ZO OZ KOVO Podbrezová, Kolkáreň 35 alebo zašlite emailom na adresu: pavolkostial@ozkovo.sk

Pracovná ponuka je prioritne určená pre zamestnancov ŽP a.s.

■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■ ANKETA ■

Prečo si starší zaslúžia našu úctu?

Zhovárala sa: O. Kleinová
Foto: V. Kúkolová

Jozef ROHÁČ,
valcovňa rúr

- Pretože nám dali život, vychovali nás, dali nám budúcnosť, a za to by sme im mali byť vďační. Zároveň by sme si mali uvedomiť, že aj my raz budeme starí, a tak si myslím, že ako sa my správame k starším dnes, po rokoch sa bude mladšia generácia správať k nám.

Milan BADINKA, študent mechatnik mechatronik SSOŠH ŽP

- Rozhodne si zaslúžia našu úctu, pozornosť a pomoc. Veď oni nám zabezpečili budúcnosť. Ja keď mám príležitosť, určite starším ľuďom pomôžem, bez ohľadu na to, či je Mesiac úcty k starším alebo nie. Starých rodičov mám ďaleko a tak im nemôžem pomáhať tak často ako by som chcel, ale svoju úctu im prejavujem aspoň tak, že im zatelefonujem.

Ing. Jozef HIL'OVSKÝ,
energetika

- Asi preto, že od starších máme stále čo čerpať, ich múdrosť, životné skúsenosti a sme im vďační za to, čo nám počas svojho života dali. Tú vďačnosť by sme im mali prejavovať hlavne na starosť, keď to najviac potrebujú. Nedočkajú sa už o seba sami postarať a mali by sme im byť poruke stále, nielen v októbri, oficiálne vyhlásenom za Mesiac úcty k starším.

Katka PODHÁJSKA, centrálna údržba

- Pretože starnutie je prirodzený proces a nevyhne sa mu ani jeden z nás. Starší ľudia si zaslúžia našu úctu, pochopenie, trpezlivosť a časť aj pomoc. Sú zdrojom neoceniteľných skúseností, poznatkov, rád a spomienok, ktoré je dobré poznať a vedieť. Snažím sa prejavovať svoju úctu nielen v mesiaci, ktorý je Mesiacom úcty k starším, ale neustále. Moja najväčšia láska, úcta a rešpekt, však pochopiteľne patria hlavne mojim rodičom, ktorým vďačím za všetko to správne, čo ma naučili, ako mi pomohli, ako ma vychovali a za všetku lásku, ktorú stále dávajú nielen mne, ale celej našej rodine. Ďakujem za to, že mám to šťastie, že ich stále mám.

Martin LEHOTSKÝ,
valcovňa rúr

- Tí skôr narodení si zaslúžia našu pozornosť najmä preto, že majú toho viac prežitého ako my, majú neoceniteľné skúsenosti a my by sme si mali od nich brať príklad. Ja nemám starých rodičov, ale pomoc všetkým starším ľuďom, ktorých stretávam, považujem za úplnú samozrejmosť v každodennom živote. Takže pre mňa Mesiac úcty k starším neznamená výzvu na pomoc týmto ľuďom.

Kolektív pracovníkov Zaninoni Slovakia s.r.o.: vrchný rad zľava: Martin Kašša, Janeta Čapeková, Soňa Procházková, Mgr. Katarína Kaliská, Martin Daxner, dolný rad zľava: Anna Paliderová, Ing. Anna Kováčová, riaditeľka, Viera Gurská. F: A. Nociarová

Pohľad do zmodernizovaných priestorov spoločnosti

S Ing. Annou Kováčovou, riaditeľkou ZANINONI Slovakia s.r.o.

Spokojnosť zamestnancov je rovnako dôležitá ako spokojnosť zákazníkov

Pani riaditeľka, na začiatku roka bolo vašim najväčším želaním prinášať kvalitné a kompletné služby. Dario sa vám tieto predsavzatia v uplynulých mesiacoch plnili?

- Dosiahnuté výsledky od začiatku tohto roka sú dôkazom, že vieme poskytovať skutočne dobré a kvalitné služby pri obstarávaní jednotlivých preprav. Ak porovnáme počet požiadaviek na prepravu a počet realizovaných preprav s rovnakým obdobím minulého roka, sú to vyššie čísla a dúfam, že to takto bude aj pri hodnotení celého roka 2014.

Od januára tohto roka do konca septembra sme obstarali 6282 preprav po ceste aj po železnici, exportov aj importov. Pri tomto počte preprav eviduje-

me jednu uznanú sťažnosť, dve uznané reklamácie a jedna reklamácia nebola uznaná. V porovnaní s minulým rokom je to o šesť prípadov menej a hoci ide o stotiny percent k počtu preprav, v trende skvalitňovania našich služieb budeme pokračovať.

Vo vašej spoločnosti počas uplynulých týždňov vládol čulý ruch. Pustili ste sa do modernizácie pracoviska pre disponentov. Na čo ste stavili?

- Len dobre vytvorené podmienky na pracovisku prispievajú k zvýšeniu pracovného výkonu a vytváraniu priaznivej, motivujúcej pracovnej atmosféry. Zmena a úprava pracoviska

je tiež dôsledkom modernizácie a zlepšovania pracovných postupov.

V tomto prípade som stavila na spokojnosť zamestnancov. Tá je pre mňa rovnako dôležitou hodnotou ako spokojnosť zákazníkov. Ak si predstavím, čo všetko sú naši ľudia schopní urobiť pre splnenie požiadaviek našich klientov a zároveň od nich denne požadujeme plné pracovné nasadenie pri naplňaní predmetu činnosti spoločnosti, títo zamestnanci potrebujú vidieť a cítiť snahu zamestnávateľa poskytnúť im to, čo k tomu potrebujú.

Dôležitú úlohu zohráva aj fakt, že na tomto pracovisku trávia

minimálne jednu tretinu dňa a som presvedčená, že investícia do racionalizácie a zlepšenia pracovného prostredia bude mať rýchlu návratnosť.

V spolupráci so ŽP Informatika a prevádzkarňami ŽP ste prepracovali distribučnú logistiku, následne zlepšili pracovné podmienky pre zamestnancov, čo ešte plánujete zmeniť?

- Vypracovanie systémového riešenia pre nakládku a distribúciu výrobkov Železiarni Podbrezová považujem skutočne za veľký úspech. Pred tromi rokmi bolo dôležité zrealizovať predstavu plánovania nakládky a overiť jej fungovanie v praxi, vytvoriť systémový základ, do ktorého okrem nás a ŽP a.s., dnes majú prístup ďalší užívatelia.

Samozrejme, je to otvorený systém priebežne doplňaný a upravovaný podľa požiadaviek všetkých zainteresovaných strán. Chcela by som len pripomenúť, že od začiatku sa na jeho tvorbe významnou mierou podieľali zamestnanci obchodného úseku ŽP a.s., a títo zostali pre nás dodnes komunikatívnym spojením pre riešenie aktuálnych potrieb. Čo sa týka nedávnej rekonštrukcie a zlepšenia pracovného prostredia, považujem to len za ďalší dobrý krok pre úspešné naplňanie podnikateľského zámeru a cieľov spoločnosti.

A čo plánujem v najbližšom

období? Dokončiť vytvorenie novej webovej stránky spoločnosti ZANINONI SLOVAKIA, a to v spolupráci so ŽP Informatika a odborom predaja a marketingu ŽP. Verím, že spoločným úsilím čoskoro vznikne pekná a moderná stránka, ktorá osloví našich súčasných i nových potenciálnych obchodných partnerov.

Ako vidíte posledné mesiace tohto roka?

- V najbližších dňoch bude v našej spoločnosti vykonaný recertifikačný audit pre certifikáciu zhody systému kvality s normou ISO 9001:2008. Bude vykonaná previerka dokumentácie systému riadenia kvality, ktorá potvrdí, že zavedený systém je schopný plniť ciele a politiku spoločnosti. Čo sa týka obstarania preprav - záver roka je pre nás vždy rušný. Všetci chcú ešte splniť svoje tohtoročné záväzky a dodať tovar k zákazníkom, mnohé prepravy sú s úrne, prioritné, hľadajú sa kombinácie pre zostatky menšieho množstva a pod. Na druhej strane, musíme rešpektovať rôzne obmedzenia a informácie o možnosti termínov dodania a tých je v závere roka skutočne veľa. Čakajú nás teda náročné posledné mesiace tohto roka, s čím ale počítame, a verím, že sa nám podarí splniť všetky požiadavky k úplnej spokojnosti zákazníkov.

Zhovárala sa O. Kleinová

Po dohľadovom audite

V našej spoločnosti sa 30. septembra 2014 uskutočnil dohľadový audit systému environmentálneho manažérstva podľa normy ISO 14 001.

Externá audítorka, Ing. Jolana Lazúrová z certifikačnej spoločnosti SGS Slovakia spol. s r.o. Košice, preverila funkčnosť systému environmentálneho manažérstva v prevádzkarňách valcovňa bezšvíkových rúr, ťaháreň rúr, energetika a v odbore technického dozoru. V stredisku výroby presne delených a hydraulických rúr ťaháreň rúr boli preverené procesy pre aplikovanie požiadaviek SEM podľa ISO 14 001, vyplývajúce zo zlúčenia prevádzkarne ťaháreň rúr a bývalej druhovýroby.

Zo záverov dohľadového auditu nevyplynuli žiadne nápravné opatrenia. Identifikované boli dve odporúčania, zamerané na vylepšovanie funkčného systému environmentálneho riadenia spoločnosti.

Ďakujem vedeniu akciovej spoločnosti, ako aj všetkým zainteresovaným zamestnancom, ktorí boli ústretoví počas tohto auditu.

Ing. Igor Veverka, Ttd,
koordinátor SEM

Dillinger Hütte, Siemens a technická univerzita Dortmund spoločne už štyri roky skúmajú, ako by sa dal konvertor, aj bez senzorov vo vnútri, premeniť na spoľahlivý a precízny model. Cieľom je s pomocou modelu prevádzkovať konvertorové pece tak, aby boli minimalizované nutné korektúry na konci procesu. V súčasnej dobe sa po prvý raz podarilo zhnúť obsiahle data z konvertorovej prevádzky do prognostického modelu. Projekt by mal byť v priebehu jedného roka pripravený do sériovej prevádzky. Jeho význam sa dá najlepšie pochopiť pri konštatovaní, že spresnenie konvertorového procesu o 1 stupeň Celzia ušetrí prevádzkovateľovi až 100 tisíc eur ročne.

Pracovníci múzea Porúrie spoločne s univerzitou v Bochumi uvažujú o neobvyklom experimente - chcú po dlhodobých prípravách sprevádzkovať hámor v Halbachu, ktorý pred 500 rokmi slúžil na výrobu ocele. V údolí slá-

ZO SVETA OCELE

vikov (Nachtigallental) v Halbachu, chcú v historickom hámmri znova vyrábať kujné železo, resp. oceľ. Doposiaľ sa v priemyselnom pamätníku konali len pravidelné prehliadky. Otvoreniu prevádzky predchádzali prípravy, nakoľko vedomosti o starých technológiách sú dávno zabudnuté a museli byť zdĺhavo obnovované. Spôsob výroby ocele v hámmri bol používaný až do roku 1860. Podobné pokusy, no neúspešné, sa už uskutočňovali v Hagene.

Tata Steel vyvinul pre automobilový priemysel novú oceľ s duálnymi fázami. Produkt DP1000HY-GI predstavuje vysokopevnú oceľ, ktorá podľa Tata Steel spôsobuje vysokú pevnosť s dobrou tvárnosťou a pri jej použití možno dosiahnuť úspory hmotnosti

súčiastok až o 15 percent. Oceľ vydrží vyššie zaťaženie pri tvárniacom procese a absorbuje viac nárazovej energie, hodí sa napr. na zosilnenie stĺpov, prahov dvier, rámov a priečných nosníkov.

V júli bolo v Nemecku vyrobených 3,45 milióna ton ocele. Slabý minuloročný júl bol síce o 1,5 percenta prekonaný, výroba ale dopadla - aj pri rešpektovaní sezónnych faktorov - z dlhodobého porovnania podpriemerné. K uvedenému prispeli aj zvláštne vplyvy, ako pohyby skladových zásob na podnikovej úrovni. Objednávkové vstupy výrobkov z valcovanej ocele zostali aj naďalej na kurze zotavovania, nositeľom zotavenia boli hlavne krajiny Európskej únie a domáci spotrebiteľia. V mnohých častiach EÚ sa dopyt po oceli pohybuje na veľmi nízkej úrovni a zostril sa aj importný tlak z tretích krajín. V odbore všeobecne rastie neistota a obavy z konjunkturných rizík.

(Svět o oceli 32,33/2014)

ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ ■ ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ ■ ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ ■ ČITATEĽSKÁ SÚŤAŽ

Otázka 15. kola

Koľko rokov uplynulo od najväčšej povodne v dejinách podbrezovských železiarní?

KUPÓN

ODPOVEĎ _____

MENO A PRIEZVISKO _____

PREVÁDZKAREŇ _____

15

Súťažný text č. 15

Písal sa rok 1974. Október bol veľmi daždivý, od začiatku mesiaca do 19. dňa spadlo v povodí Hrona takmer 170 milimetrov zrážok. Výška hladiny napríklad v meste Banská Bystrica dosiahla 19. októbra hranicu 210 centimetrov s prietokom 114 metrov kubických za sekundu a bol vyhlásený druhý stupeň povodňovej aktivity. Dňa **20. októbra dosiahla hladina Hrona v Banskej Bystrici 494 centimetrov**. Povodeň mala prudký priebeh a počas ďalších 48 hodín stúpola prietok o 360 metrov kubických za sekundu a úmerne s ním prudko stúpala aj hladina rieky. **Povodeň kulminovala 22. októbra, kedy prietok v Banskej**

Bystrici dosahoval 560 metrov kubických za sekundu.

Nikto sa dovtedy nepamätal na takú povodeň, aká zasiahla aj podbrezovské železiarne. Voda Hrona, ktorá siahala do výšky 1,5 metra nad úroveň hutníckeho dvora, zatopila oceliareň, valcovňu plechov, valcovňu profilov, rúrovňu, mechanické dielne, aj prízemie riadiateľskej budovy. Výroba postupne zastavila. Zatopené boli aj obytné budovy na Chvatimechu, na Štiavničke a na Skalici. Ľudia tvorili ochranné hrádze. Voda kulminovala 22. októbra. Pod vodou a bahenným nánosom zostalo vyše 1200 elektromotorov. Závod i obec zostali bez elektriky, telefónneho spojenia, bez autobusového a vlakového spoje-

Rok 2014 je 70. ročníkom nepretržitého vydávania Podbrezovana. Významné jubileum prípadne na 23. december. Dovtedy bude trvať aj naša čitateľská súťaž. Dozviete sa v nej mnoho nových zaujímavostí a keď budete texty pozorne čítať, nájdete v nich aj odpoveď na otázku. Kupón si vytrihnite a vypíšte údaje, aj správnu odpoveď a do desiatich dní od vydania pošlite do redakcie. Pravidlá umožňujú použiť trikrát náhradný kupón. Na konci bude zaujímavá odmena, ktorá môže byť práve vaša.

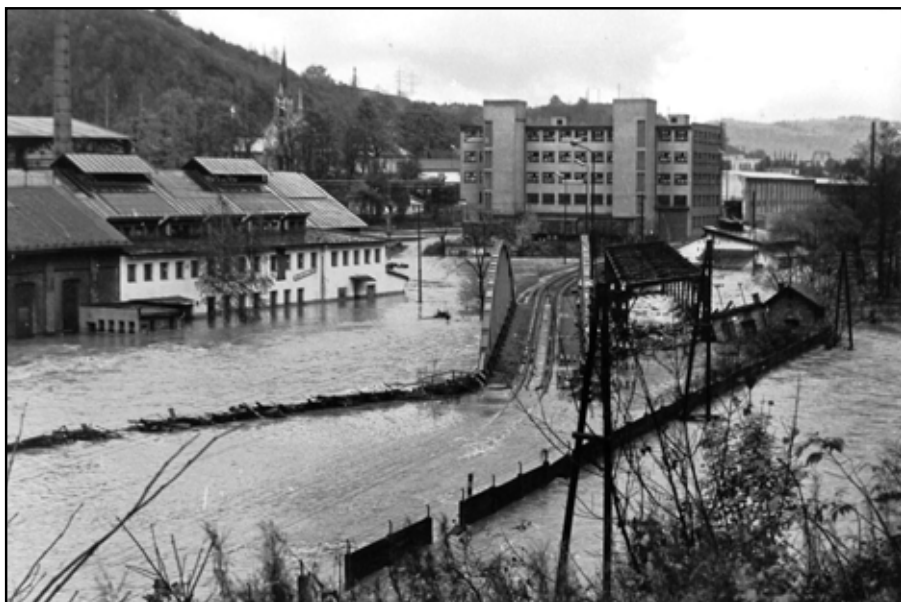
nia a napriek toľkému množstvu vody, aj bez pitnej vody.

Dňa 22. októbra popoludní začala voda klesať a štáb obnovy prevádzkarní čakala ťažká úloha. Do dennej zmeny 23. októbra prišlo 150 ľudí. Pracovníci energetiky a údržby sa pustili

do obnovovania prívodu energií všetkých druhov. Zamestnanci s nasadením vlastných síl bojovali za záchranu fabriky. Dňa 25. októbra prišli na pomoc bieli murári z Košíc, z ostravských hutníckych podnikov a 43 montérov z Trínca, Frýdku – Místku a Plz-

ne. Už šlo o demontáž a montáž zariadení, o opravy, s cieľom urýchleného obnovenia výroby. Škody v závode boli odhadnuté na 48 miliónov korún československých.

Z archívnych materiálov spracovala O. Kleinová

VITAMÍN PRE VÁŠ DÔCHODOK

Pilier vášho dôchodku

www.stabilita.sk | bezplatná infolinka 0800 11 76 76

STABILITA

doplnková dôchodková spoločnosť

Kvalita, to je aspekt, ktorý sa skloňuje v každodennom živote. Od nej totiž závisí aj náš úspech. Ing. Václav Kortán, špecialista systému riadenia kvality, pripravil sériu článkov na túto tému.

**SERIÁL
O KVALITE**

KAIZEN – filozofia neustáleho zlepšovania

Otec výrobného systému značky Toyota Taiichi Ohno v roku 1988 povedal „...jediné čo robíme, je to, že sledujeme čas od okamihu zadania objednávky zákazníkom, k bodu, v ktorom inkasujeme peniaze. A tento čas skracujeme tým, že odstraňujeme plytvanie“. Úlohou Kaizen je vlastne vytvoriť manažment pre zmeny. Zmena je v Japonsku súčasťou spôsobu života. Preto je podstatou Kaizen zmena, snaha o zvýšenie kvality, zníženie nákladovosti a zlepšenie plánovania výroby.

História Kaizen sa začala po 2. svetovej vojne v období, keď sa japonské snahy o obnovu vojnovú zničeného hospodárstva začali naplňať a samotní Japonci začali rozvíjať Demingovu myšlienku, že kvalita je možná bez dodatočných nákladov. Jeho koncept rozvinuli, obohatili o ďalšie metódy a prístupy, čím vytvorili jedinečnú filozofiu, zameranú na trvalé zlepšovanie, ktorá je kľúčom japonského úspechu. Filozofia Kaizen sa líši od zlepšovacích programov „príkáz a ovládaj“, typických pre stredné obdobie 20. storočia.

Jeho metodológia zahŕňa postupné uskutočňovanie zmien, sledovanie ich výsledkov a až potom úpravu procesu. Vopred naplánované projekty veľkého rozsahu sú nahradené menšími pokusmi, ktoré môžu byť adaptované hneď po ich navrhnutí. Kým Kaizen obvykle prináša malé zlepšenia, filozofia nepretržitého zlepšovania prináša veľké výsledky v celkovom zvyšovaní produktivity. Tento fakt vyjadruje aj obľúbená anekdota predsedu poradenskej organizácie Kaizen Institute Masaaki Imaia, ktorá hovorí o rozdielnosti medzi japonským a západným podnikateľským myslením: Americký a japonský manažér sa spoločne vybrali na poľovačku do púšte. Pri jednej dune odstavili svoj automobil a ďalej pokračovali pešo. Veľa lovili, takže sa im minuli všetky náboje. Odraza zbadal hladného leva, ako sa k nim zakráda. Američan stuhol od hrôzy. Japonec však vytiahol športové topánky a začal sa prezuvať. „Čo to robíš?“ spýtal sa začudovane Američan. „Toto sú super rýchle japonské topánky. Keď si ich obujem pobežím rýchlejšie,“ odvetil Japonec. „A načo ti to bude? Aj tak nebudeš rýchlejší, ako ten lev,“ čudoval sa Američan. „Ja nepotrebujem byť rýchlejší, ako lev...“, usmial sa Japonec, „...stačí mi, ak budem o pár krokov rýchlejší, ako ty.“

Mladí dobrovoľníci v Dubovej

Aj v tomto školskom roku nadviazali študenti Súkromného gymnázia ŽP na tradíciu dobrovoľníctva z minulých školských rokov. Dňa 26. septembra sa žiaci tretieho ročníka Grísková, Aschenbrierová, Turňová a Úradník zúčastnili oficiálneho dňa dobrovoľníctva v DD a DSS HRON Dubová. V areáli pomohli pri úprave okrasných kríkov a stromčekov, hrabali lístie a upratovali okolie. Za svoju činnosť získali zlatú medailu a ocenenie od obyvateľov domova. mg

Sú tuniaky moji ľudia?

Takto znela výzva Slovenského červeného kríža v XX. ročníku kampane Študentskej kvapky krvi. Nešlo však o nabádanie k rybačke. „Nebud' tuniak a daruj krv!“ Správne. Cieľom kampane je motivovať najmä mladých ľudí, aby chodili darovať krv opakovane, čím sa zabezpečí dostatok krvi v našom zdravotníctve. Táto náborová kampaň je druhou najväčšou kampaňou, ktorú organizuje Slovenský červený kríž v spolupráci s Národnou transfúznou službou SR a hematologicko-transfúznymi oddeleniami nemocníc. Má celoslovenskú pôsobnosť s dosahom na školy, firmy a organizácie. Aj študenti a zamestnanci SSOŠ ŽP a SG ŽP prispeli 2. októbra v priestoroch súkromných škôl svojou „kvapkou“ krvi. Z celkového počtu nádejných darcov odobrali po konzultácii a vyšetrení krv 17 darcom. Veríme, že ich počet v nasledujúcej kampani stúpne a že sa mladí ľudia našich škôl zapíšu medzi pravidelných darcov tejto cennej tekutiny. mg

a pozorovanie „sedliacky rozum“, s vyžadovaním minimálnych investícií. Zameriava sa na zamestnancov. Ako kritériá pre hodnotenie slúžia - efektívnosť procesov a úsilie o ich zlepšenie. Inovačné procesy majú naopak, krátkodobý účinok. Sú aplikované prerušovane, vo veľkých skokoch a zúčastňujú sa ich len vybraní špecialisti. Typom zmeny je prestavba, prípadne úplná náhrada starého za nové. Základným impulzom pre inovačné zmeny sú nové vynálezy a technológie. Inovácie vyžadujú vysoké investície a ich hlavné zameranie je na technológiu. Ako kritériá pre hodnotenie slúžia finančné výsledky. Napriek tomu, Kaizen a inovácie majú byť neoddeliteľnou súčasťou snáh o rozvoj podniku, musia sa vzájomne dopĺňať a koordinovať.

Najvhodnejšie riešenie pri smerovaní tohto procesu je, ak po inovácií nasleduje Kaizen.

V našich klimatických podmienkach sa využíva Baťovský systém zlepšovacích návrhov, ktorý je vybudovaný v súlade s našou kultúrou, mentalitou a zvyklosťami. V porovnaní s japonským Kaizenom však trpí dvoma nedostatkami. Prvý a zároveň aj najväčší nedostatok - nie je dostatočne dynamický. Namiesto aktívneho pozbudovania zamestnancov k vytváraniu zmien, len pasívne čaká na ich návrhy vo forme ponuky. Druhý nedostatok - nie je dostatočne motivačný. Na rozdiel od Kaizen, odmeňuje len zrealizované zlepšovacie návrhy, na základe ich ekonomického prínosu, ktorý je najmä pri drobných zmenách ťažko vyčísliteľný. Neodmeňuje však vlastnú snahu o zlepšenie. Uvedené nedostatky sú pozostatkom myslenia zaužívaného v predchádzajúcom režime, kde podanie zlepšovacieho návrhu bolo vnímané ako prejavenie vlastného názoru a ten nemusel byť vždy vhodný pre vtedajšiu ideológiu. Celý aktivačný a motivačný proces bol riadený tzv. zlepšovateľským hnutím, ktoré bolo po 1989 roku zlikvidované ako nežiaduci politický nástroj, bez vytvorenia primeranej náhrady.

Systém zlepšovacích návrhov a podmienky podania zlepšovacieho návrhu v ŽP a.s. rieši smerom S-334: Zlepšovacie návrhy – evidencia, posúdenie, využitie a odmeňovanie.

Postup pre podanie zlepšovacieho návrhu, v zmysle tejto smernice je nasledovný: zamestnanec alebo zamestnanca, ktorí sa rozhodnú podať zlepšovací návrh vyplývajúci z ponuky zlepšovacieho návrhu (ZN), ktorá musí obsahovať na:

- meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, osobné číslo a prevádzkareň, v ktorej pracuje a kontaktné údaje, najlepšie telefónne číslo. Ak ide o skupinu, budú tu uvedené údaje všetkých spoluautorov, resp. riešiteľov,
- ako adresáta uvediete ŽP a.s.,

odbor technického a investičného rozvoja,

- vec: ponuka zlepšovacieho návrhu (uvediete zmenu, ktorú navrhujete),

- stručný popis ZN, t.j.: aký problém rieši a akým spôsobom, aký bude jeho predpokladaný prínos a aké sú predpokladané náklady na realizáciu. Podrobný popis, náčrty, výkresy, výpočty, a pod., uvediete v prílohách,

- ak sa na ZN podieľajú viacerí, v takom prípade je nutné pripojiť zoznam riešiteľov. V zozname budú formou tabuľky uvedené všetci spoluautori, resp. riešitelia (meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, osobné číslo a prevádzkareň, v ktorej pracujú). Rozpis častí, ktoré navrhli, resp. spracovali alebo percentuálne vyjadrenie ich podielu na ZN. Zoznam bude doplnený prehľadom „svojím podpisom potvrdzujem súhlas s údajmi uvedenými v tomto zozname“. Všetci uvedení tento zoznam na znak súhlasu podpíšu. Tento dokument neskôr zabráni prípadným nezhodám pri delení odmeny a zároveň zabráni príbudnutiu ďalšieho „z ničoho nič“ spoluautora.

- súčasťou ZN sú - podrobný popis, zoznam riešiteľov, náčrty, výkresy, výpočty a pod. Ak existujú, musia byť uvedené v zozname príloh. Každá príloha musí mať v hlavičke uvedenú - Ponuku zlepšovacieho návrhu, ktorá musí byť zhodná s textom uvedeným v časti vec. Nesmie chýbať číslovanie, uvedený počet listov, ktoré ju tvoria.

Takto pripravenú ponuku zanesiete do podateľne ŽP a.s. v starom závode, kde bude zaevidovaná, označená a následne doručená na sekretariát odboru technického a investičného rozvoja. Tým je proces podania ZN ukončený. Vo vlastnom záujme si však nezabudnite od pracovníčky podateľne pýtať doklad o prevzatí ZN, ktorý môže byť veľmi dôležitý.

Ak by pri podaní ZN vznikli nejaké problémy, môžete sa obrátiť na komisiu pre ZN, menovanú vedením ŽP a oprávnenú riešiť všetky sporné prípady.

Každý robotník sa dennodenne pri svojej práci stretáva s problémami, ktoré sú „pre svoju drobnosť“ nezaujímavé pre kolegov, ktorí ich majú riešiť. A vy pritom máte jednoduchý nápad, ako ich odstrániť, len váš nikto nepočuje. Ale keď svoj nápad pretransformujete do podoby zlepšovacieho návrhu, budú vás musieť vypočuť a akceptovať, a navyše, spravíte niečo, čo zvýši vašu profesionálnu hodnotu. Podanie zlepšovacieho návrhu sa bežne uvádza v pracovnom životopise a zrealizovaný zlepšovací návrh je cennejší ako dve maturity. Dáva zamestnávateľovi jasný signál, že ste schopný nielen dobre pracovať, ale aj vykonávať zmeny k lepšiemu.

Pondelok

Polievky: boršč s mäsom, francúzska, pečivo.

- Vyprázaný syr, zemiaky, tat. omáčka • Bravč. mäso na paprike, cestovina • Plnená hlávk. kapusta, knedľa • Tlačenkový šalát, pečivo
- Zapekaná brokolica s tofu
- Muffiny s čokoládou, kakao
- Bageta s pik. mäsom
- Mliečny balíček.

Utorok

Polievky: prešporská, zemiaková gulášová, pečivo.

- Hovädzia pečienka sviečková, knedľa • Morčacie prsia plnené nivou, ryža, šalát
- Vazecká pochúťka, zemiakové placky • Mexický šalát, pečivo
- Špenátové halušky s tvarohom, zakysanka • Zemiakové knedličky s Nuteľou, maková posýпка • Bageta Gurmán • Vyprázaný bravčový rezeň, pečivo.

Streda

Polievky: oravská fazuľová, mrkvová s pórom, pečivo.

- Kuracie stehno s kuriatkovou omáčkou, cestovina • Husárska roláda, zemiaky, čalamáda • Ravioly so syrom, paradajková omáčka • Parižsky šalát, pečivo
- Hubové rizoto, uhorkový šalát
- Pečené buchty so slivkovým lekvárom, kakao
- Bageta moravská • Ovocný balíček.

Štvrtok

Polievky: slovenská hubová, karfiolová, pečivo.

- Hovädzí guláš mexický, ryža, šalát • Pečené morčacie stehno, červená kapusta, knedľa
- Pizza zeleninová so salámou • Lahôdkový šalát, pečivo
- Kuracie rezančeky, dusená fazuľka s baby mrkvou
- Žemľovka s tvarohom • Celozrná bageta syrová
- Vyprázané kuracie stehno v cestíčku, pečivo.

Piatok

Polievky: zeleninová s rajbaničkou, frankfurtská, pečivo.

- Hovädzí rezeň obalovaný, zemiaková kaša, uhorka
- Bravčové mäso na hubách, tarhoňa, šalát
- Rolnické zemiaky, uhorka
- Šalát cestovinový s kapiou a salámou
- Pečená ryba s bylinkami, mexická zelenina
- Dukátové buchtičky s vanilkovým krémom
- Bageta s kuracím mäsom
- Mliečny balíček.

Sobota

Polievka: šošovicová s kyslou kapustou, pečivo

- Pečené kuracie stehno, ryža, šalát
- Hovädzie dusené, paradajková omáčka, knedľa
- Bageta Appetito.

Nedeľa

Polievka: horácka, pečivo.

- Bravčový rezeň belehradský, opekané zemiaky, uhorka
- Jelenie ragú s brusnicami, cestovina
- Bageta salámová so šalátom.

Jeseň a naše zdravie

Hoci bolo tohtoročné leto veľmi daždivé, náš organizmus je nabitý energiou a vyvoláva pocit, že zvládneme všetko aj v jesenných mesiacoch. Túto energiu je však potrebné každodenne dobíjať, pretože telo si žiada zásobu energie na chladnejšie zimné dni. Aby sme sa cítili zdravo, musíme dbať hlavne na to, že v jesennom období sa striedajú chladné rána a večery s teplejšími dňami. Práve takéto teplotné zmeny môžu byť pri nedostatočnom oblečení spúšťačom ochorení, ktoré sú nepríjemné a dlhodobé. Dbáme tak na správne oblečenie. Aj keď deň bude teplý, nevychádzame ráno bez svetra. Čím sú dni chladnejšie, tým viac vrstiev oblečenia potrebujeme. Odporúča sa bavlnené spodné prádlo. Vrchné časti odevu môžu byť voľnejšie. Náš jedálny lístok by mal byť v týchto dňoch vyvážený a bohatý na bielkoviny a uhľohydráty. Nemali by v ňom chýbať čerstvé ovocie a zelenina. Hlavne z čerstvej zeleniny si pripravujeme chutné šaláty, ktoré nám dodajú množstvo výživných látok. Vyvarujeme sa sladkostí – nezajedajme nimi jesennú depresiu.

Chladnejšie mesiace v nás znižujú pocit smädu a zabúdame na pravidelný prísun tekutín. Dehydrovaný organizmus nám to opláti migrénou, bolesťami hlavy a zníženým výkonom na pracovisku. Dbáme aj na to, aby sme sa dostatočne hýbali. Pohyb a šport posilňujú náš imunitný systém, nehovoriac o tom, že vyzeráme krajšie, elegantnejšie. Pohyb zároveň odbúrava stres. Pravidelné prechádzky sú plnohodnotným pohybom pre všetkých. Skracujúce sa dni využijeme tak, že si nájdeme čas pre seba. Robme to, čo nás baví a na čo sme v lete nemali čas. Inak prepadneme melanchólii z prichádzajúcej zimy a to nie je dobré. Psychická únava totiž na našej tvári zanechá možno väčšie stopy, ako fyzická.

Ako po domácky liečiť jesenné prechladnutia? Naše prababičky v časoch, keď o antibiotikách nechýrovali, liečili nádchu a kašeľ najmä medom (neboli alergií, ak ste alergií, nahradte med cukrom alebo si zoženiete medovicový med), ktorý neobsahuje peľ. Veľmi osvedčený liek je med s citrónom a cesnakom. Koncentrát propolisu v liehu je silný a veľmi účinný liek, no mal by byť podávaný len výnimočne a v malých dávkach. Je dobrý aj na drobné poranenia a bodnutia hmyzom. Na trhu existujú aj jemnejšie propolisové kvapky, ktoré môžu užívať preventívne aj deti. Teplé mlieko s medom pred spaním - ukladajú zapálené hrdlo aj nervy. **Zázračným liekom je cibuľa. Cibulový čaj** si pripravíme tak, že nakrájajú cibuľu zalejeme vriacou vodou, necháme 10 - 15 minút postáť, scedíme a dosladíme medom. Pomáha najmä pri zápa-

kovú kašu. **Výborný slaný koláč** Jedno lístkové cesto, hrst mrkvice, hrášku, kukurice, brokolice, 100 mililitrov kyslej smotany, 50 gramov nastrúhaného syra 1 vajce, soľ, oregano a vegeta. Zeleninu uvaríme do polomäka. Lístkové cesto rozvalkáme a vložíme na dno tortovej formy. Uvarenú zeleninu vysypeme na cesto. Zmiešame kyslú smotanu, vajce, strúhaný syr, dochutíme oreganom a vegetou. Polejeme zmes zeleniny a dáme zapiecť na 20 minút pri 180 stupňoch.

TIPY DO JESENNEJ KUCHYNE

Tekvicové karbonátky

Je obdobie zberu tekvic a už sa vám zunovalo variť tekvicový prívarok? Skúste si urobiť karbonátky. Potrebujete: tekvicu, ryžu, zeleninový vývar, cibuľu, cesnak, vajce, tvrdý syr, strúhanku, soľ, čierne korenie, muškátový oriešok a petržlenovú vňať. Jeden diel tekvice vydlabeme a aj so šupkou nakrájame na malé kúsky a upražíme na cibuli, osolíme a okoreníme. Rovnaký diel ryže uvaríme v zeleninovom vývare. Udusenú tekvicu s uvaranou ryžou zmiešame, dáme dve vajcia, pretla-

kovú kašu.

Výborný slaný koláč

Jedno lístkové cesto, hrst mrkvice, hrášku, kukurice, brokolice, 100 mililitrov kyslej smotany, 50 gramov nastrúhaného syra 1 vajce, soľ, oregano a vegeta. Zeleninu uvaríme do polomäka. Lístkové cesto rozvalkáme a vložíme na dno tortovej formy. Uvarenú zeleninu vysypeme na cesto. Zmiešame kyslú smotanu, vajce, strúhaný syr, dochutíme oreganom a vegetou. Polejeme zmes zeleniny a dáme zapiecť na 20 minút pri 180 stupňoch.

Študenti tretieho ročníka SGŽP Vás pozývajú dňa 13.10.2014 o 13:00 na besedu, ktorej témou bude **nízka účasť vo voľbách do EP na Slovensku**. Súčasťou besedy je diskusia s **poslancom NR**. Srdečne vás privítame v klubovni SGŽP.

Pondelok

Polievky: terchovská, krúpková, pečivo.

- Kuracie prsia prírodné, zeleninová ryža, kompót
- Bravčové stehno nitrianske, knedľa
- Špenátové listy s hlivami, opekané zemiaky
- Syrové tajomstvo, pečivo
- Plnené hovädzie mäso, zeleninová obloha
- Čučoriedkový koláč, kakao
- Bageta s pikantným mäsom
- Ovocný balíček.

Utorok

Polievky: stupavská zabijačková, pohronská, pečivo.

- Vyprázaný bravč. rezeň, zemiakový šalát s majonézou
- Hovädzie mäso námornícke, tarhoňa, uhorka
- Kurča dusené so slivkami, ryža
- Grécky šalát, pečivo
- Ryba so špenátom a syrová omáčka
- Hanácke koláče, kakao
- Bageta moravská
- Pečené kačacie stehno, pečivo.

Streda

Polievky: kuracia, cesnaková s haluškami, pečivo.

- Bravčová pečená krkovička, kapusta, knedľa
- Hovädzia roštenka portugalská, ryža, šalát
- Vyprázaný karfiol, zemiaky, tatárska omáčka
- Šalát z červenej repy so syrom, pečivo
- Ohnivé kuracie stehno orientálne, zeleninová obloha
- Plnené rozky orechové, kakao
- Bageta s kuracím mäsom
- Mliečny balíček.

Štvrtok

Polievky: gulášová, krupicová so zeleninou, pečivo.

- Bravčový perkelt, cestovina
- Jamné kuracie stehno, zemiaky
- Udené mäso, hrachová kaša, uhorka, chlieb
- Pikantný syrový šalát, pečivo
- Zemiakový paprikáš, paradajkový šalát
- Buchty na pare s Nutelou, maková posýпка, kakao
- Bageta salámová so šalátom
- Vyprázaný bravčový rezeň, pečivo.

Piatok

Polievky: šošovicová kyslá, rascová s vajcom, pečivo.

- Morčacie prsia na hrášku so šampiňónmi, ryža, šalát
- Hovädzí guláš maďarský, knedľa
- Zemiakovo – bryndzové pirohy so slaninou
- Hydinový šalát, pečivo
- Cestoviny s brokolickou a smotanovou omáčkou
- Palacinky s džemom a čokoládou
- Bageta Gurmán
- Ovocný balíček.

Sobota

Polievka: roľnícka, pečivo.

- Kuracie prsia plnené bryndzou, zemiaky, šalát
- Hovädzia pečienka milánska, cestovina
- Bageta s pikantným mäsom.

Nedeľa

Polievka: držková, pečivo.

- Bravčový rezeň sikulský, knedľa
- Morčacie mäso na lesných hriboch, ryža, šalát
- Bageta Appetito.

Od konca 19. storočia začali byť coburgovské železiarne čoraz viac konfrontované s vysokými výrobnými nákladmi, ktoré likvidovali viaceré prevádzky. Najmä po vyradení vysokých pecí z prevádzky začala výroba v železniarniach stagnovať. Najzásadnejší problém vznikol v dôsledku nedostatočnej dopravy rúd, uhlia, dreva a hotových výrobkov. V tých časoch bol tovar prepravovaný náročným spôsobom. Dnes je to už priam nepredstaviteľné, ako mohli furmani cez hrebene hôr k Váhu zväzať tovar a stade bol potom tento tovar po rieke prepravovaný smerom na juh k železničným tratiam. Železnici sa nakoniec dostal hlavne do Budapešti, Miškovca, Debrecína i Sedmohradska. Aj napriek daným okolnostiam na prelome 19. a 20. storočia pripadla v rámci uhorského železiarskeho kartelu na podniky Coburgovcov kvóta 3 percentá a základný kapitál železniarní sa pohyboval vo výške 6,5 milióna korún. Pre porovnanie, v tých časoch Rimamuránsko-šalgotárjanska akciová spoločnosť pokrývala kvótu 45 percent uhorskej produkcie.

COBURGOVCI

3. časť: Úpadok hutníckych závodov, nové podnikateľské aktivity, Ferdinand I.

Okrem železiarní, zámkov a kaštieľov Coburgovci disponovali rozsiahlymi poľnohospodárskymi majetkami a značnými výmerami lesnej pôdy. Slovenské majetky tvorili najrozsiahlejšiu časť, hlavne vďaka železiarňam a lesnému bohatstvu, ktoré Coburgovcom prinášalo najväčšie zisky. Vďaka prekrásnej prírode a ešte krajším horám, na Slovensko prichádzali predovšetkým zástupcovia aristokracie. Popri nerastnom bohatstve tu nachádzali rozmanitú faunu a flóru, ktorú spájali hlavne s poľovačkami a turistikou. Coburgovci svojimi aktivitami skĺbili zábavu a podnikanie, čo dovtedy nebolo samozrejmosťou. Popri prírode, poľovačke, sa našlo miesto aj pre divadlo, umenie. Tieto súradnice sa stávali typickými pre každého Coburga a vzorom pre ostatných príslušníkov aristokracie. Najvýraznejšie uvedené zásady zosobňoval naj-

Ferdinand I.

významnejší predstaviteľ rodu Ferdinand I., ktorý sa do dejín zapísal aj ako významný spisovateľ, botanik, ornitológ a filatelista. Do našich dejín sa zapísal vďaka vrelému a intenzívnemu vzťahom k slovenskej prírode a obyvateľom, ktorí tu žili.

Ferdinand Maximilian Karl Leopold Maria Sasko-cobursko-gothajský sa narodil vo Viedni v roku 1861. Vyrastal v tieni staršieho brata Filipa. V roku 1887 sa stal bulharským panovníkom, aj napriek nesúhlasu svojej rodiny. Prvýkrát sa zosobášil s parmskou princeznou Máriou Lujzou, s ktorou mal dvoch synov a dve dcéry. V roku zvolenia za bulharské-

ho cára (r. 1908) sa oženil druhýkrát s kňažnou Eleonórou, ktorá však po necelých desiatich rokoch umrela. Podobný nešťastný osud ho postrelal aj v politickej stránke života. Napriek tomu, že bol veľmi energickým štátnikom a dokonca je považovaný za zakladateľa moderného bulharského štátu, nevyhol sa ťažkým situáciám a zlyháním. Už od nástupu bolo Bulharsko pod nadvládou Turecka, ale aj Ruska. Aktom vyhlásenia nezávislosti sa mu podaril značný pokrok najmä v politickej, ekonomickej, obrannej a kultúrnej sfére, no len na krátky čas. Balkán bol nestabilným článkom v európskom priestore, kde sa stretávalo viacero veľmocenských záujmov a nie nadarmo bol označovaný ako „sud pušného prachu“. Prvé krízy prišli s príchodom tzv. „Balkánskych vojen“. V prvej, ktorá vypukla v roku 1912, bolo Bulharsko priamo zodpovedné za porážku Osmanskej ríše. Spojenci Bulharska (Čierna hora a Srbsko) však neakceptovali jeho územné nároky a tak vznikla druhá balkánska vojna, kde už bývalí spojenci stáli proti sebe. Navyše, proti Bulharsku stála opäť Osmanská ríša. Toto meranie síl sa nemohlo skončiť inak, ako porážkou Bulharska, čím zanikol aj odveký sen Bulharov o spojení Bulharského kniežactva a Východnej Rumélie. Ďalšia rana, ale už „smrteľná“ nastala s príchodom prvej svetovej vojny. Ako skúsený štátnik sa snažil vyčkávať, taktizovať, ale aj tak nakoniec podpísal spojeneckú

zmluvu s Nemeckom a jeho spojencami. S neúspešným vývojom vojnových udalostí pochopil, že jeho politika nemá šancu na úspech a preto sa rozhodol abdikovať v prospech svojho prvorođeného syna Borisa III. Ferdinand sa utiahol do svojho rodiska v Nemecku. V rokoch 1930 - 44 si za svoj exil zvolil Slovensko. Najradšej sa zdržiaval v poľovníckom zámku na Pustom poli, Muráni, na Sremčianach, Hranovníckom plese a v Prednej hore. Práve v Prednej hore začal s výstavbou majestátného zámku. Podľa dohody s vtedajším Slovenským štátom mohol voľne poľovať v revíroch pod Kráľovou hoľou. Vzťahy medzi Ferdinandom a predstaviteľmi nového štátu možno hodnotiť ako korektné. Napríklad s prezidentom Jozefom Tisom sa stretával výlučne len na oficiálnej úrovni. To isté možno povedať o kontroverznom Vojtechovi Tukovi, ktorého niekoľkokrát hostil v Antone. Z členov vlády si Ferdinand najľepšie rozumel s ministrom dopravy a verejných vecí Júliusom Stanom, s ktorým ho zblížoval záujem o železnice. Z tohto obdobia sa zachovalo aj viacero fotografií, kde Ferdinand otvára nové alebo zrekonštru-

ované trate, najznámejšie otvorenie trate Banská Bystrica - Dolná Štubňa - Diviaky (unikátny projekt s 22 tunelmi). Najvrúcnejšie vzťahy však mal s predstaviteľmi slovenského katolíckeho episkopátu, najmä s biskupmi Andrejom Škrábikom a Michalom Buzalkom. Ak by sme chceli hodnotiť vzťah k Nemecku (Hitlerovi), ten bol v počiatkoch pozitívny, pretože bol spojený s navrátením Dobružky k Bulharsku. Podobné činy vo Ferdinandovi vzbudzovali isté nádeje, ale s pribúdajúcimi rokmi mu už očividne prekážala agresivita Hitlerovej zahraničnej politiky, ktorú dokonca počiťoval na vlastnej koži. Jeho postoj preto možno považovať za pragmatičtý. Ako dedič najlepších európskych tradícií vysokej politiky, pova-

žoval najmä slovenských predstaviteľov za provinčných amatérov. S koncom vojny sa zhoršoval zároveň aj zdravotný stav Ferdinanda. Svoju reumu si zvykol liečiť v Piešťanoch, Korytnici a na Sliaci. S veľkou obľubou rád chodieval na hrady Sítino, Čabrad a Muráň. Viacerí pamätníci ešte aj teraz spomínajú na drevené auto značky Mercedes, na cára rozdávaťjúceho cukríky alebo na vyhradenú lavicu v kostole. Nečudo, že Ferdinand sa stal pevnou súčasťou historickej pamäti starých obyvateľov v okolí Štiavnice, na Gemerí a Horehroní.

Mgr. Vladimír Homola,
kastelán hradu Lupča

Zdroje: Štátny archív BB, fond: Rodový archív Coburg-Kohary
Roman Holec: Coburgovci a Slovensko, 2010

Petra Fečková: Hutnícke podniky rodiny Coburgovcov na Slovensku
Július Hozák: Polomka, 1982

Jubileá v októbri

pracovné 40-ročné

Eva BOŠELOVÁ
Marta SPIŠIAKOVÁ

35-ročné

Jaroslav BUBELÍNÝ
Jozef ĎURČÍK
Marian KUČERA
Soňa LUPTÁKOVÁ
Anna ŠVANTNEROVÁ

30-ročné

Elena MARKOVÁ
Dušan POTKÁNY

25-ročné

Marcel POBOŽNÝ

20-ročné

Ivan HUSÁR
Ing. Ivan KOLAJ

životné

Dagmar BÍLLA
Ing. Iveta DANČOVÁ
Pavel JAMRIŠKA
Ján KAPUSTÍK
Ladislav MACÍK
Jana PILIAROVÁ
Štefan PITOŇÁK
Jaroslav ŠELEST
Peter ŤAŽKÝ
Emília VENGEROVÁ
Ing. Iveta ANTALÍKOVÁ
Vladimír RAFAJ
Ľubomír ŠIŠKA
Zuzana ŠVANTNEROVÁ
Milan TRŇNIK
Ľubomír BENEDIK
Pavol BÉREŠ
Ján CHUJAC
Marta KRELLOVÁ
Pavel MAJER
Jozef POTKÁNY
Jozef SMOLA

Odchod do dôchodku v septembri

do starobného dôchodku
Ján PONČÁK

do predčasného starobného dôchodku
Milan ADAMČÍK
Pavol BABČAN
Zlatica KLEMENTOVÁ
František KOŠÍK
Jozef SURVÍK.

V mene vedenia železiarní Podbrezová im ďakujeme za odvedenú prácu a do ďalších rokov života prajeme veľa slnečných dní.

Spomienky

„Odišla si ticho, už nie si medzi nami, no v našich srdciach stále žiješ spomienkami.“

Dňa 24. októbra uplynie jeden rok, čo ma navždy opustila manželka

Mária VEŠTÚROVÁ,
rod. Mojšišová, z Brezna.

S láskou a úctou spomínajú manžel a švagriná s rodinami

Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku

želkou, syn Martin a vnúčatá Zuzana a Jakub

Dňa 14. októbra uplynie sedem rokov odvetdy, ako sme sa navždy rozlúčili s milovaným manželom, otcom a starým otcom

Ladislavom VIŠTÍKOM
z Podbrezovej.

S láskou spomínajú manželka a deti s rodinami

„Sú vety, ktoré už nikdy nepoviem, sú chvíle, na ktoré nikdy nezabudneme. Sú okamihy, na ktoré spomínáme...“

Dňa 10. októbra uplynulo desať rokov od úmrtia manžela, otca a starého otca

Ľubomíra ROŠÍKA z Brezna.

S láskou a úctou spomínajú manželka Elena, syn Ľubomír s man-

„Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí. Prázdny dom, smútok v ňom, zostala nám len bolesť a spomienka v ňom.“

Dňa 18. októbra si pripomenieme desať výročie od úmrtia nášho drahého manžela, otca, starého a prastarého otca

Ivana BABČANA
z Hronca.

S láskou a úctou spomíname

Žrebovali sme

Správne znenie tajničky z minulého čísla: „Ťažké je milovať ženu a zároveň robiť niečo rozumné.“ Cenu riaditeľky ZANINONI Slovakia, s.r.o., Ing. A. Kováčovej si výherkyňa Jarmila Pančíková, z Vvr, môže prevziať v redakcii.

Inzerčná služba

Predám starší dom v Nemeckej, časť Dubová. Kontakt: 0903 379 643

Predám 2 - izbový byt vo Valaskej, podl. plocha 56 m², samostatné kúrenie a krb. Kontakt: 0904 025 438

Prípravíme pre vás koncoročné posedenia, firemné večierky a rodinné oslavy v penzióne ROJAS v Mýte pod Ďumbierom (www.rojas.sk). Kontakt: 0907 601 943

Predstavujeme hráčov

Jozef HANÁK

Sedemnást' rokov si Jozef Hanák oblieka podbrezovský brankársky dres. Jeho futbalová kariéra sa začala písať v žiackych tímoch FK Devín, ako dorastenec hrával za Baník Kalinovo, Lučenec a FK Duklu Banská Bystrica (1995-98). Slovensko reprezentoval v mládežníckych tímoch U16, U17 a U18. V drese Dukly debutoval v mužskom futbale a po prvýkrát nastúpil za III. ligový tím FO ŽP Šport v rámci jesenného hostovania v roku 1997, o rok nato prestúpil do nášho tímu natrvalo. „Jožko Hanák je skúsený brankár, ktorý sa výrazným spôsobom podieľal na našich postupoch z 3. ligy až do Fortuna ligy. V kabíne je pravým profesionálom a príkladom pre mladších spoluhráčov. Po postupe do Fortuna ligy sa Jožko vážne zranil a momentálne sa už zapojil do tréningového procesu,“ povedal o podbrezovskej jednotke v bráne tréner Jaroslav Kentoš. (vk)

Z domáceho zápasu so Slovanom objektívom I. Kardhordovej

SO SLOVANOM BRATISLAVA

Nedeľa, 28. september 2014, Podbrezová. Fortuna liga, 12. kolo.

FO ŽP Šport Podbrezová - ŠK Slovan Bratislava 1:0 (1:0)

Gól: 5' Podio. ŽK: 44' Kolčák, 53' Niňaj, 57' Lásik. Pred 2721 divákmi rozhodovali Sedláč - Brendza, Chládek.

Famózný výsledok. V Podbrezovej padol aj majster! Do zápasu vstúpili lepšie domáci a už v piatej minúte aj otvorili skóre. Vaščák bol skvele postavený a dostal sa k odrazenej lopte pred Perniša, brankára si vytiahol z brány a našiel na šestnástke Podia, ktorý presnou strelou do vinkla otvoril skóre (1:0). Slovan mohol vyrovnať už v 11. minúte, ale Kolčákova hlavička len tesne minula bránu Maťašovského. V 20. minúte nútene opustil ihrisko Greško, ktorého nahradil Snitka. Postupom času sa domáci dostávali viac do ofenzívy, keďže Slovanu to nešlo a pomáhal si zákernými zákrokmi. Gól mal na hlave v 42. minúte Kupčik, lenže jeho inak veľmi dobrá hlavička trafila rovno do bezmocného Perniša. Počas sa tak skončil výsledkom 1:0. Do druhého polčasu nastúpil Slovan s o niečo lepšou hrou a párkrát zamkol Podbrezovú v šestnástke, ale našťastie gól nedal. V 56. minúte spadol v šestnástke s celkom evidentným faulom Nworah, lenže hlavný arbitér nič neodpískal. Už o dve minúty mal ďalšiu šancu Kupčik, ale jeho hlavička len tesne minula žrd brány Perniša. Dobrú šancu na gól mali domáci aj v 72. minúte, lenže najprv Nworah neuspel pred Pernišom a odrazenú loptu poslal Harvilko len do brániaceho hráča. Viac gólových šanci sa v druhom polčase neurodilo. Na štadióne vládla perfektná atmosféra, na ktorej sa výraznou mierou podieľal aj náš fanklub, ktorý k povzbudzovaniu „vyprovokovali“ hráči Podbrezovej. Ich perfektný výkon nenechal chladným nikoho a po zápase si hráči zaslúžene vypočuli potlesk od spokojných divákov.

Matej Kubove

ŽP Šport: Maťašovský - Minčíč (C), Kupčik, Greško (20' Snitka), Harvilko - Podio, Kochan, J. Pančík, (76' Gál-Andrežly), M. Pančík - Vaščák, (85' Kozička), Nworah.

ŠK Slovan: Perniš (C) - Niňaj, Čikoš, Jablonský, Kolčák - Kubík (83' Meszáros), Milinkovič (59' Peltier), Štefánik, Soumah, Lásik - Fořt (59' Halenár).

SO SPARTAKOM MYJAVA

Sobota, 4. október 2014, Myjava. Fortuna liga, 13. kolo.

Spartak Myjava - FO ŽP Šport Podbrezová 1:0 (1:0)

Gól: 2' Pekár. ŽK: 40' Marček, 88' Častulín. Pred 1580 divákmi rozhodovali: Samotný - Ferenc, Pozor.

Po sérii veľmi dobrých výsledkov pricestovali podbrezovskí futbalisti na Kopanice s úmyslom potrápiť súpera a odniesť si možno aj nejaký ten bod. Do zápasu vstúpili lepšie domáci, ktorí otvorili skóre už v druhej minúte. Po akcii zľava sa lopta dostala na hranicu šestnástky k Pekárovi a jeho strela prešla za chrbát brankára Maťašovského (1:0). Podbrezová pôsobila zo začiatku zápasu trochu nervózne, no postupom času sa tento prvok vytrácal, až sa úplne stratil. Zo strany hostí sa ako prvý dostával viac do zápasu Podio, ktorý vyslal aj prvú nebezpečnejšiu strelu na bránu Belica, ale tá bola v 19. minúte zblokovávaná na roh. V 31. minúte mala šancu aj Myjava, keď sa dobre hrajúci Daniel ocitol v šestnástke pri lopte, no zle si ju spracoval a tak mu jeho strela dobre nesadla. Do konca polčasu gól nepadol a tak sa do kabín išlo za stavu 1:0.

Druhý polčas sa začal mnohými nepresnosťami z oboch strán. Prvú šancu si vypracovali domáci, keď sa v 59. minúte dostal Pekár až k zakončeniu pred šestnástky, ale jeho strela vyletela nad brvno. V 70. minúte mal veľkú šancu Vaščák, ale z ľavého rohu šestnástky mieril tesne nad brvno. Veľká šanca tak ostala nevyužitá. V 79. minúte vyslal dobrú strelu z dalky Milan Harvilko. Tá však minula žrd brány Belicu. Na konci zápasu mal ešte šancu z priameho kopu dať gól Pablo Podio, ale dobre zatočenú strelu poslal len do bočnej siete. V nadstavenom čase ešte vyvinula Podbrezová veľký tlak, ale gól nedala. Zápas sa skončil prehrou Podbrezovej. Opäť sa potvrdilo, že Myjava nepatrí medzi obľúbených súperov „Železiarov.“

Matej Kubove

Spartak Myjava: Belic - Beňo, Černáček (C) (58' Bílovský), Častulín, Kastelovič - Pekár, Ciprýs (67' Duga), Marček, Daniel (78' Jastráb) - Sládek, Oršula.

FO ŽP Šport: Maťašovský - Andrič (57' Snitka), Minčíč (C), Kupčik, Harvilko (84' Karaš) - Podio, Kochan, Jur. Pančík (72' Gál-Andrežly), M. Pančík - Vaščák, Nworah.

Neúspešné ťaženie vo Svetovom a Európskom pohári

V SP 2014 skončili muži na 5. mieste

Mužské a ženské družstvá Kolkárskeho oddielu ŽP Šport sa 1. - 4. októbra zúčastnili na medzinárodných podujatiach, ktorými boli Svetový pohár mužov v rakúskom Harde a Koblachu, resp. Európsky pohár žien v chorvátskom Varaždine. Obidve družstvá sa však bohužiaľ vrátili

domov bez cenného kovu.

Vo Svetovom pohári skončilo družstvo mužov po kvalifikácii na 5. mieste, keď mu na štvrté, postupové miesto, chýbal jeden bod alebo lepšia celková dorážka. Dosiahnutý výkon 3541 sa zhodoval s výkonom štvrtého Szegedu, ktorý mal o

6 kolkov lepšiu dorážku, čo rozhodlo o postupe do Final Four. V prvý deň kvalifikácie nastúpili na dráhy dvaja hráči Železiarov. Prvým bol Ivan Čech, ktorý dosiahol výkon 627 bodov a po ňom Erik Kuna 598 bodov. Po prvom dni to stačilo na tretie miesto v priebežnom poradí. V druhý deň kvalifikácie sa predstavili zvyšní štyria hráči. Po hre Milana Tomku (583 bodov), na držal tím stále na 3. mieste s relatívne veľkým odstupom od nepostupového 5. miesta, avšak po slabších výkonoch Daniela Tepšu (558 bodov) a hlavne Martina Kozáka (538 bodov), sme sa dostali do 39 kolového manka, za vedúcu štvorku. Posledným hráčom bol Vilmoš Zavarko, ktorý mal za úlohu dobehnúť túto stratu. Výkonom 637 bodov dokázal stratu na štvrtý Szeged vyrovnáť, ale nanešťastie to stačilo iba na smolné 5. miesto, ktoré znamenalo po štyroch rokoch neúčast medzi najlepšou štvorkou. Víťazom Svetového

pohára na rok 2014 sa stal nemecký Zerbst pred maďarským Szegedom, srbským Beogradom a víťazom kvalifikácie rakúskym St. Poltenom.

V Európskom pohári žien obsadilo družstvo žien konečné 6. miesto. Po vynikajúcom štarte v podaní Nikolky Tatouškovéj, ktorá výkonom 645 vytvorila suverénne nový rekord kolkárne vo Varaždine, ostatné hráčky nedokázali nadviazať na jej výkon a postupne začali strácať istotu postupu do finálových bojov a v konečnom zúčtovaní im chýbalo na postup medzi štyri najlepšie družstvá 13 kolkov, s výkonom 3261 kolkov. Výkony hráčok KO ŽP Šport: Tatoušková 645,

Štefanidesová 554, Diabelková 540, Turčanová/Vaňková 480, Kyselicová Dagmar 526 a Dideková 516. Víťazkami sa stali hráčky rumunského Targu Mures pred nemeckým Scherzeimom a treťou Rijekou z domáceho Chorvátska.

V EP 2014 obsadili ženy 6. miesto

Ďalším víkendom pokračuje slovenská súťaž a bude sa očakávať zreb pre Ligu majstrov 2014/2015.

M. Kozák